

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de pace publica & priuata. cap. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

cupiens obesse alienæ. Et cum tam immoderate ferrî cœperis, ad iurgia vsque contumeliasque peruenies, post rixas ne manibus quidē temperabis. In nullo profus pharisæis cedens, qui tentarunt prius illum quem oderant, capere in sermone, vt captum accusarent, & eadem malitia os eorum qui ipsum in Hierusalem euntem laudibus prosequabantur, obstruere volebant, iubentes vt tacerent. Deinde etiam edicto statuerant, vt si quis eum cōfiteretur Christum, extra synagogam fieret. Postremo cum nullum finem inueneret inuidia, quamdiu viueret ille cui inuidebatur, falsis testimonijs circūuentū accusant, & totis aīs ad necem innocētis maleuoli homines cōcitāt. Neq; ideo te excusatū putes, q̄a pharisæi iustū p̄secuti sint, tu peccatorem. Neminem sic odisse debes, vt nocere velis. Proinde æquales patienter feras, in minores ita antmaduertas, vt crimen detestari, illos autē diligere videare. Ob hoc scelestus plectitur ab illo qui præsit, vt a scelere desistat, & alij p̄na eius territi, tale aliquid committere vereantur. Quod si dñs etiam seruū puniendo diligere debet, quomō tibi fas erit in conseruum tuum debachari vel fauere vellet? Quem certe nisi corde odisse desinis, quis re atq; ope non offenderis, tanti criminis reus cōprobaberis, quantum mali ei optabis. Cuiuscūq; enim ex odio perniciem cōcupieris, eius interemptor es, dicente Iohāne apostolo, 1. Iohan. 3
Omnis q̄ odit fratrem suum, homicida est. Nemo itaq; odio erit habendus, q̄ ad imaginē & similitudinem dei creatus est, q̄ Christi sanguine redemptus est. Si malus, improbus, scelestus fuerit, cura si potes, si nō potes, opta, & deum pro illo deprecare, vt dimissa neq̄tia abiectisque vitijs ad virtutis viam conuertatur & viuat.

De pace publica & priuata. Cap. V.

Porro ipsius charitatis vinculum pax est. Concorditer viuant oportet, qui diu inter se amare cupiunt, non incongrue igitur de pace colenda nunc differendum occurrit. Pax quædam publica est, quædam priuata. Publicam pacem dicimus, cum

ab armis fœdere intercedente quietes est, & nec offensam metuit ciuitas, nec offendere exteros parat, sed multa status sui trāquillitate gaudet, ac reb⁹ quas possidet truitur perquam iucunde. Cæterum huic tantæ ciuitum quieti subrepere ortum solet atque ignauia. exinde luxuriæ vitia scaturiunt, quibus corrupti multorum animi dum externam pacem fouent, domesticam perturbant & inter se dissidere incipiunt, postquam foris hostem diu non senserunt. Quod ne tibi contingat, summo opere erit poruendum, id est, pax quæ prodesse debet ne tibi noceat. Cum ergo & prædiorum tuorum prouentus nullo diripiente integer intactusque seruabitur, & ex commercio liberæ negotiationis plurimum lucri accedet, deo gratias age, & ea quæ benigne suppeditantur, non ad luxum tibi dari existima, sed ad exercendam virtutis occasionem. Quantum personæ ac dignitati conuenit rebus tuis utere: quicquid autem superfluere videris, totum ad munificentiam liberalitatemque conuerte, & hoc quod luxuria extigit, quod ambitio exposcit, quod turpis consumere appetit voluptas, incipe pauperibus dilargiri, peregrinos hospitio suscipe, esurientem pascere, nudum operi, ære alieno oppressos redime, subsidia ægrotantibus mitte, mortuis iusta exolue. Ita tibi pax ista publica bñ ac prospere succedet, dum copiam præstat inopiæ subueniendi alienæ, deumque demerendi. Pax autem priuata illa dicitur, quæ singulis iungit singulos, redditque concordem: veluti fuit Dauid & Ionathas, Elias & Eliseus, Paulus & Barnabas. Hæc tu iucunde frui poteris, si omnibus facilem mitemque te præstabis, si neminem lædes, & omnibus quātū in te est, prodesse studebis: si iniuriam magis pati quam inferre disces, vt dicere possis: Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: si denique tecum ipsemet pacem habebis, etiam cū alijs habere poteris. Qui enim secum ipse discordat, quomodo cum alijs firmam concordiam tenebit? Tecum autem pacem habebis, cum repugnātem carnem spiritus imperio subdideris, & concupiscentiæ motum compuleris obedire ra-

Pax priuata.

gioni. Quod cum feceris, tunc demum & intra te animi tranquillitate perfrueris, & exterius nemo tibi erit molestus, quia tu nemini eris iratus ad lædendum aut mali aliquid optandum. Charitas tamen aliquando postulat ut irascamur, & irascendo pacem illi quæramus qui peccando offendit. Si quidem irasci delinquentibus ut corrigantur, nihil est aliud, nisi eos reuocare velle ut & deo cui peccauerunt reconcilientur, & bonis omnibus morum sinceritate concordent. Tunc autem pace cum alijs composita recte utimur, cum eius finis potissimum est, ut deo placeamus. Nam pax quæ deo displicet non pax dicenda est, sed malorum conspiratio: & odium potius erit eligendum, quam ad malum consensus. Quoniam & saluator noster cum idola vana colentium concordiam discindere pararet, non veni (inquit) pacem mittere in terram, sed gladium, veni enim separare hominem aduersus patrem suum, & filiam aduersus matrem suam, & nurum aduersus socrum suam, & inimici hominis domestici eius. Itaque multo magis proderit gladius, qui putrida membra a sano corpore separet, quam pax quæ morbidas partes fouens totum corpus corrumpi patiatur. Denique bonum est bellum illud quo dirimitur mala pax. Bonum est, inquam, cum vno oculo intrare in regnum cælorum, quam duos oculos habentem mitti in gehennam. Oculi qui scandalizat, quem perire & abicere iuberis, est amicus vel consanguineus, qui tibi blanditur, ut sibi in vota relinquæ assensum præbeas, opemque præstes. Expedi autem eiusmodi hominis inuidiam potius pati iniusta non concedendo, quam concedendo benevolentiam amplecti. Omnium quippe hominum paci solius dei pax semper est præferenda, & pro hac vna omnium inimicitia subeunda.

Matt. 10.

De pace seruorum dei. Cap. vi.

Pax illa dei est, quæ bonorum animos mutuo amore deuincit, quæ Christo seruientes vnum corpus efficit. Et hi quidem idem volunt, idem nolunt, quia omnes pariter ad vnum finem deo placendi tendunt. Non est inter illos est & non, sed iuxta domini præceptum, est est, non

R 3